

Tampereen ammattikorkeakoulu

Osaamisperusteinen arviointi ei-tutkintotavoitteisessa koulutuksessa 2 op

Aloituswebinaari 22.4.2024

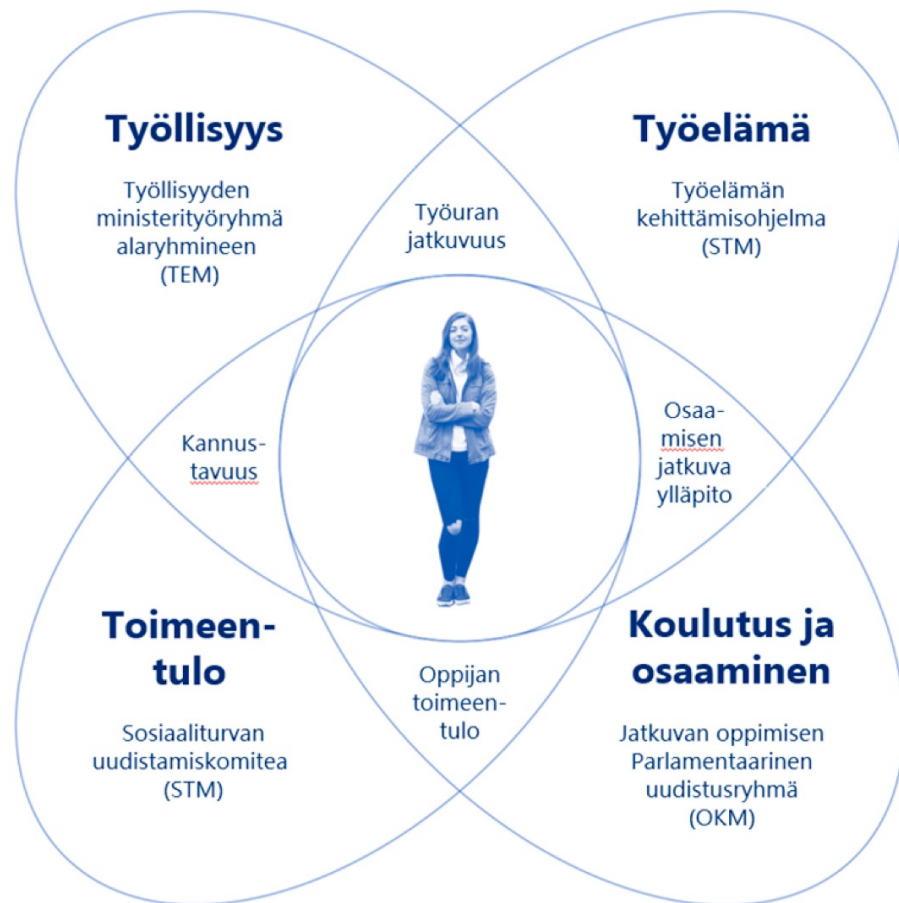
Opas osaamisperusteiseen arviointiin vapaassa sivistystyössä

Miksi opas tarvitaan?

Kehittyvät osaamisperustaiset toimintakulttuurit jatkuvan oppimisen ekosysteemissä

Jatkuva oppiminen

Jatkuvan oppimisen uudistuksessa tarkastellaan työuran aikaista oppimista. Oman osaamisen päivittämisestä on tehtävä entistä helpompaa.

#jatkuvaoppiminen

MIKSI UUDISTUS TARVITAAN?

- **Työelämä muuttuu ja osaaminen vanhenee, sekä vaatimukset osaamiselle kasvavat** nopeasti alalla kuin alalla. **Joka neljäs työtehtävä muuttuu** merkittävästi seuraavan 10–20 vuoden aikana.
- **Tarvitaan isoja muutoksia työssä olevien osaamiseen, sekä aikuisväestön koulutustason nostoa.**
- **Nyt on samanaikaisesti korkea työttömyys ja pulaa** osaavasta työvoimasta. Työllisyysaste paranee, jos osaavaa työvoimaa on riittävästi siellä missä tarvitaan.

#JATKUVAOPPIMINEN

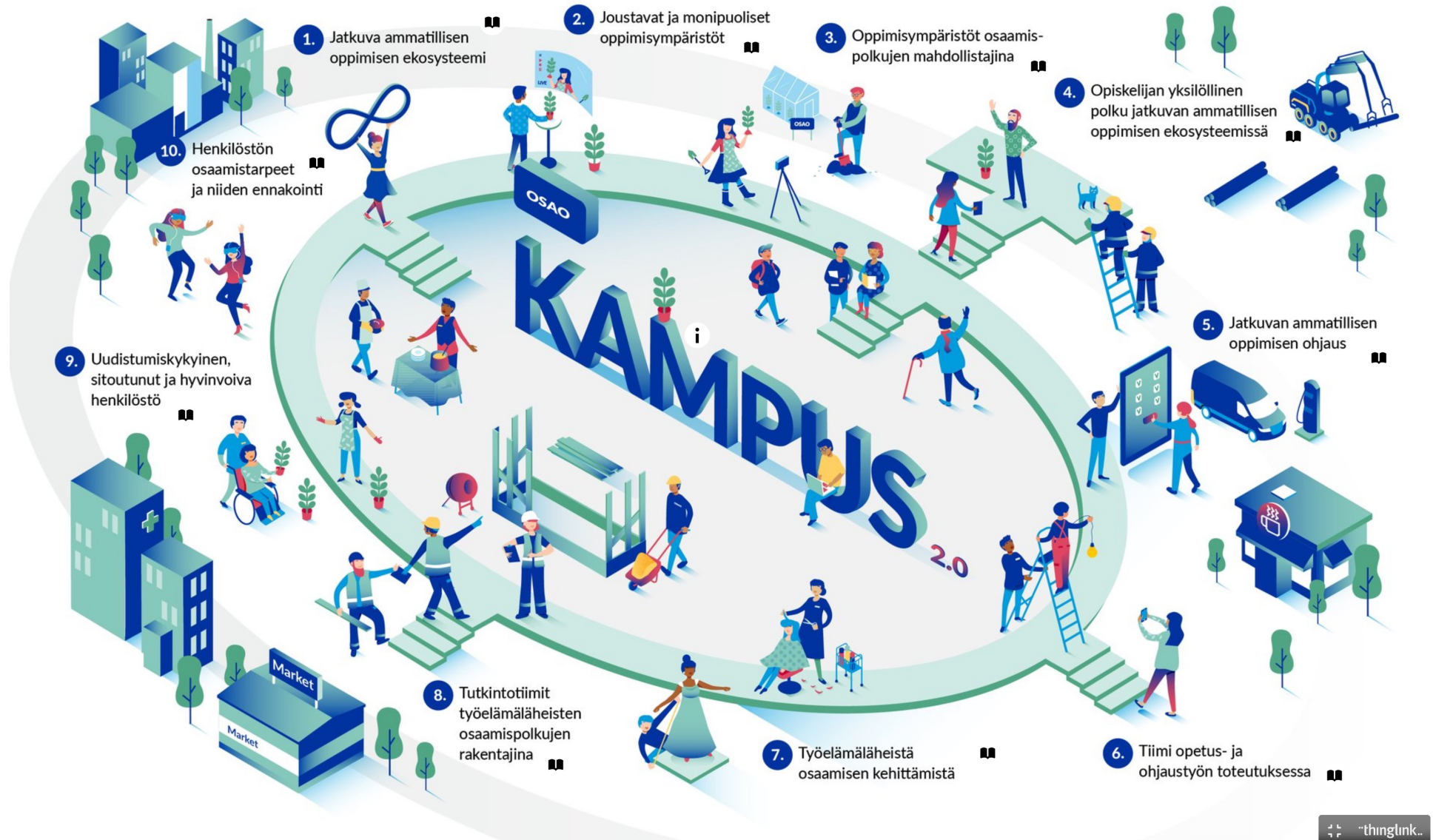
#jatkuvaoppiminen

- Jatkuvalla oppimisella tarkoitetaan koko *elämänkaaren aikaista*, eri elämänaalueille ulottuvaa *oppimista*.
- *Oppimisen ekosysteemi* rakentuu oppijoiden elämäntapahtumien ympärille.
- Se on *visio tulevaisuuden osaamisjärjestelmästä*, sen tunnusmerkeistä ja rakenteista.
- Oppimisen (digitaalisen) ekosysteemin perustana on ekologisen psykologian *affordanssi- eli tarjouma-ajattelu*.

Oppimisen ekosysteemit

- Oppimisen ekosysteemi -käsitteen käytön yleistyminen liittyy käytännön tarpeeseen ymmärtää ja sanoittaa uudella tavalla erityisesti ammatillisen koulutuksen ja korkeakoulutuksen työelämäyhteistyön monimuotoisuutta sekä dynaamista ja interaktiivista luonnetta.
- Erityisesti käsitteen avulla pyritään ymmärtämään uusia digitalisaation mahdollistamia koulutuksen, yritys yhteistyön ja liiketoiminnan muotoja.
- Keskustelu liiketoiminta- ja innovaatioekosysteemeistä painottaa työelämän ja sen alueellisen kehittämisen näkökulmia.
- Oppiminen innovaatioekosysteemeissä on **yhteisöllistä, yhteistoiminnallista yhdessä luomista.**

Virolainen ja muut, 2019

Vapaa sivistystyö ja työelämä osana ekosysteemiä

- Vapaan sivistystyön oppilaitoksissa on tarjolla kansalaistaitoihin valmentavia ja yhteiskunnallisia opintoja, yleissivistäviä opintoja sekä harrastuksellista, omaan mielenkiintoon perustuvaa tietojen ja taitojen kartuttamista.
- Tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, **yhteisöllisyys ja osallisuus**.
- Jatkuvan oppimisen ekosysteemissä on huomioitava **mahdollisuudet hankkia osaamista eri tavoin** ml. työelämässä saavutettu osaaminen.
- Osaamisen tunnistamisen ja tunnustaminen edistämiseksi myös tiedot vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen opintosuorituksista voidaan merkitä Opetushallituksen ylläpitämään Koski-tietovarantoon. Muutos tukee osaltaan jatkuvan oppimiseen liittyviä uudistuksia.

Transformatiivinen toimijuus ja systeeminen muutos

- ”Kestävä tulevaisuuden työelämä edellyttää vastuunkantoa erilaisten ihmisten osallisuudesta, kyvykkyyksistä ja kehitymisestä niin työssä kuin työn ja muun elämän rajapinnoilla”. [Mannila, 2022](#).
- Koulutuksen kehittämisen painopiste on siirtymässä substanssiosaamisesta kohti oppijan omasta kokemuksesta nousevaa luovuutta, tulevaisuusajattelua ja muutokkyvykkyyttä. [Joutsenvirta ja muut, 2022](#).
- Ketterästi kehkeytyvä muutos lähtee kuitenkin ihmisen sisäisestä maailmasta, mikrotasolla. [#VST tiekartta 2030](#)
- Kestävyyssajattelu osaksi ammatillista identiteettiä ja pedagogisia taitoja, joilla vahvistetaan transformatiivista oppimista. [Asikainen & Tapani, 2021](#)
- Ekososiaalisesti kestävä sivistystyö toimii koko laajan järjestö- ja oppilaitoskentän muutospolkuna. [Wallén, 2023](#).

Vapaan sivistystyön tiekartta 2030

Yhdistykset > Vapaa Sivistystyö ry > VST > Vapaan sivistystyön tiekartta 2030

Vapaa Sivistystyö ry	
VST	^
Jäsenet	
Vapaan sivistystyön tiekartta 2030	
Säännöt	
Toimintasuunnitelma	
Vuosikertomus	
Historia	∨
Ajankohtaista - Aktueellt - Actualities	∨
Vaikuttamistoiminta	∨
Kehittäminen	∨

Vapaan sivistystyön tiekartta 2030

Vapaan sivistystyön tiekartta 2030 - Vägkarta för fri bildning 2030 - Road map for Popular Education in Finland 2030

FI: Vapaan sivistystyön tiekartta 2030 on 2020-luvun sivistystyön suunnannäyttäjä kolmen muutospolun kautta - ekososiaalisesti tunnustettu ja tunnustettu, sekä ketterästi kehkeytyvä sivistystyö. Koko tiekartta on vapaasti ladattavissa ja luettavissa pdf-tiedostona. Vägkarta för fri bildning 2030, se nedan.

Vapaan sivistystyön tiekartta 2030.final.pdf

SV: Vägkartan för fri bildning 2030 är folkbildningens vägvisare på 2020-talet genom tre förändringsstigar - ekosocialt hållbar, icke validerad samt flexibelt framväxande fri bildning. Vägkartan kan i sin helhet laddas ner och läsas i pdf-format:

Vägkarta för fri bildning 2030.final.pdf

EN: The Road map for popular adult education 2030 is a guide for the 2020s through three in-twined paths of change: *Ecosocially sustainable, recognized and validated, flexible and emergent popular adult education.* Download and read the full text in English: [FAEA - Roadmap for Popular Adult Education 2030.final.pdf](#)

"Elämme maailmassa, jossa kaikki vaikuttaa kaikkeen. Ekosysteeminen ajattelu on läpileikkaava periaate 2020-luvun politiikassa, taloudessa ja sivistyksen sulautuvissa oppimisympäristöissä." #VST22-strategia

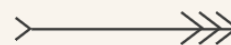
Miten vapaa sivistystyö näyttäytyy kun koulutusjärjestelmän karttaa päivitetään uudestaan?

1 Ekososiaalisesti kestävä vapaa sivistystyö
sivu 5

2 Tunnistettu ja tunnustettu vapaa sivistystyö
sivu 10

3 Ketterästi kehkeytyvä vapaa sivistystyö
sivu 15

4 Laatulupaukset vuoteen 2030
sivu 18

TUNNISTETTU JA TUNNUSTETTU VAPAA SIVISTYSTYÖ:

Vapaan sivistystyön rooli näkyy vahvana koko kansakunnan eheyden ja koulutuksellisen yhdenvertaisuuden vaalijana, jolla on relevanssia myös eurooppalaiseen ja globaaliin koulutuspolitiikkaan, jossa Suomi nähdään edelläkävijänä. Sivistystyön Vapaus ja Vastuu -yhteistyöohjelma nostaa esille ajankohtaisia tutkimusaiheita, sivistystarpeita ja koulutusjärjestelmän kipupisteitä elinikäisen oppimisen yhteisellä alustalla.

Elinikäisen oppimisen alustana vapaa sivistystyö kohdistuu kaikkiin kansalaisiin sekä uusiin maahan tulijoihin, joilta vielä puuttuu Suomen kansalaisuus. Vapaa sivistystyö toimii koulutuksen ja kotoutumisen luotettavana kumppanina ja kokonaisvaltaisena edistäjänä.

Suomalainen koulutusjärjestelmä tunnistaa ja tunnustaa vapaan sivistystyön ja kansalaisjärjestöjen opintojen kautta kehittyviä kansalaistaitoja sekä yleissivistävää osaamista, joka ei rajoitu yhteen tutkintoon tai ammattiin. Opintojen vapaavoittoisuus nähdään voimavarana työssä ja elämässä.

Kansanvallan säilyttäminen ja kehittäminen on vapaan sivistystyön laajempi yhteiskunnallinen eetos. Aktiivinen ja demokraattinen kansalaisuus kumpuaa oppivista yhteisöistä sekä yhteisöllisestä oppimisesta.

Koulutuksen saavutettavuus ja mahdollisuuksien yhdenvertaisuus on taattava vuonna 2030 tilanteessa, jossa demografinen ja taloudellinen kehitys on eriytynyt ja keskittynyt kasvukeskuksiin.

Vapaa sivistystyö toimii digitaalisen eriytymiskehityksen tasoittajana sekä kansalaisten omien digi- ja dataoikeuksien puolustajana. Digitaaliset kansalaistaidot mahdollistavat osallisuutta, kohtaamista ja elinikäistä ohjausta.

Omaehtoinen oppiminen ja henkilökohtaiset oppimistilit eivät saa vaarantaa vapaan sivistystyön rahoitusta, vaan ne on nähtävä osana tasa-arvoista ja yhdenvertaista opiskelijoiden toimeentulojärjestelmää.

Vapaan sivistystyön monimuotoiset ja osaamisperusteiset kuvaukset kirjataan kansalliseen KOSKI-järjestelmään ja yhdistetään soveltuvin osin kansalliseen osaamisen viitekehykseen.

KETTERÄSTI KEHKEYTYVÄ VAPAA SIVISTYSTYÖ:

Ketterästi kehkeytyvä sivistystyö tavoittaa eniten koulutusta tarvitsevat ja haavoittuvat ihmiset heidän omassa arjessaan. Matalan kynnyksen opinnot mahdollistavat tasa-arvoisen ja ketterän etenemisen opinpolulla.

Vapaa sivistystyö on kansalaisyhteiskunnan muutosvoima, moniarvoinen ja -kulttuurinen muutoksen tekijä, joka lupaa kaikille kansalaisille osallisuutta ja luotettavaa kumppanuutta elinikäisen oppimisen polulla.

Vapaa sivistystyö tarjoaa helposti tavoitettavan, avoimen ja yhteisöllisen oppimisympäristön.

Vapaa sivistystyö tarjoaa puitteet kriittiselle pohtimiselle ja dialogille, joka luo tilaa osallistavalle demokratialle ja syventyvälle luontoyhteydelle.

Vapaa sivistystyö perustuu kokonaisvaltaiseen ihmiskuvaan, jossa ihminen ja hänen yhteisönsä kukoistavat ja kasvavat täyteen potentiaaliinsa sisäisten kehitystavoitteiden ja arvojen mukaan.

Vapaa sivistystyö huomioi ja edistää ihmisen fyysistä, psyykkistä ja henkistä hyvinvointia lisäämällä kaikenikäisten liikuntaa tasa-arvoisesti, yhteisöllisesti ja yhdenvertaisesti.

Vapaa sivistystyö ja muut koulutusjärjestelmän toimijat rakentavat yhdessä oppimisen rajapintoja lämpimien paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten verkostojen avulla.

Taide- ja kulttuurilähtöinen sivistys luo voimaannuttavaa elinikäistä hyvinvointia.

Arviointiopus

Opas osaamisperusteiseen
arviointiin

vapaassa sivistystyössä

Opas osaamisperusteiseen arviointiin vapaassa sivistystyössä julkaistu

21.5.2021

KT, Amo Päivi Kilja

Päivi Kiljan kiinnostuksen kohteita ovat osaamisperusteisuus ja ammattipedagogiikka sekä henkilökohtaistamisen ja osallisuuden ilmiöt. Päivillä on pitkä kokemus opetustoimen henkilöstökoulutuksista ja ammatillisen koulutuksen kehittämistehtävistä.

Sanna Brauerin kiinnostuksen kohteita ovat muun muassa osaamisperusteisuus, osaamismerkkit sekä digitalisaation mahdollisuudet jatkuvassa oppimisessa. Sanna on työskennellyt mm. kansanopistossa ja opintokeskuksessa sekä opettanut lähes kaikilla kouluasteilla. Hänellä on yli 15 vuoden kokemus opetustoimen henkilöstökoulutuksesta.

KT, AmO Sanna Brauer

Kirjoitustyötä on ohjannut työryhmä, jossa on ollut edustus kaikkien eri vapaan sivistystyön toimijamuotojen keskusjärjestöistä, opetusministeriöstä ja Opetushallituksesta.

<https://eperusteet.opintopolku.fi/beta/#/fi/opas/7396550/tiedot>

Miksi opasta tarvitaan?

Vapaan sivistystyön opintoja on mahdollisuus 1.8.2021 alkaen viedä kansalliseen KOSKI-tietovarantoon, joka on Opetushallituksen ylläpitämä koulutuksen opintosuoritus- ja tutkintotietoja sisältävä valtakunnallinen tietovaranto. Tällöin alkaa oppivelvollisuuslain 1214/2020 mukaisten vapaassa sivistystyössä toteutettavien koulutusten toteutus. Näiden lisäksi myös vapaatavoitteisten koulutusten vieminen KOSKI-tietovarantoon tulee mahdolliseksi.

Opintojen tietovarantoon viemisen edellytyksenä on, että opinto on kuvattu osaamisperusteisesti, mitoitettu ja arvioitu. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kullekin tietovarantoon vietävälle opinnolle on määritelty osaamistavoitteet, joiden pohjalta opiskelijan opintosuorituksen arviointi tapahtuu.

Arviointia on vapaassa sivistystyössä tehty aiemmin vaihtelevasti, mutta nyt tapahtuva muutos nostaa huomattavasti sen merkitystä ja osaamisperusteisen arviointiosaamisen tarvetta vapaan sivistystyön toimijoiden keskuudessa niin oppivelvollisuuden piiriin kuuluvissa kuin myös vapaatavoitteisissa koulutuksissa. Prosessia tukemaan ja kehittämään on Opetushallitus tehnyt oheisen teoksen *Opas osaamisperusteiseen arviointiin vapaassa sivistystyössä*.

”Sivistyksen kompassi näyttää nyt suunnan kohti metsässä olevaa koskea. KOSKI-tietovarantoon virtaa yhä enemmän osaamisperusteisia opintokokonaisuuksia ja kurssikuvauksia, jotka tarjoavat uuden kanavan osaamisen näkyväksi tekemiseen.” [Wallén, 2023](#)

Vapaa sivistystyö

<https://eperusteet.opintopolku.fi/beta/#/fi/kooste/vapaasivistystyo>

Perusteet

Kansanopistojen oppivelvollisille
suunnatun vapaan sivistystyön
koulutuksen opetussuunnitelman
perusteet 2021

Voimaantulo: 1.8.2021

Kansanopistokoulutukselle ei ole aiemmin ollut olemassa kansallisia opetussuunnitelman perusteita. Nyt julkaistut perusteet koskevat kansanopistojen oppivelvollisuusikäisiä eli alle 18-vuotiaita opiskelijoita. Opetushallitus määrittelee opetusta koskevat tavoitteet, keskeiset sisältöalueet sekä arvioinnin linjaukset opetussuunnitelman perusteissa. Perusteet on valmisteltu yhteistyössä vapaan sivistystyön asiantuntijoiden ja oppilaitosten sekä niitä edustavien sidosryhmien kanssa.

Uudet opetussuunnitelman perusteet tulevat voimaan 1.8.2021. Tätä ennen kansanopistoissa laaditaan perusteiden pohjalta paikalliset opetussuunnitelmat. Opetushallitus yhteistyötahoineen tukee paikallisten suunnitelmien tekoa järjestämällä koulutuksia ja tarjoamalla tukimateriaalia.

Kansanopisto oppimisympäristönä sopii monelle peruskoulun päättäneelle nuorelle toisen asteen koulutukseen valmistautumisessa ja oman elämänpolun etsimisessä. Kansanopistojen oppivelvollisille tarkoitettu vuosi opistossa vahvistaa nuoren opiskelutaitoja, osaamista ja motivaatiota sekä tukee nuorta oman elämän ja tulevaisuuden suunnittelussa. Opistovuoden jälkeen opintopolku jatkuu toiselle asteelle, eli lukioon tai ammatilliseen koulutukseen.

Työväen Sivistysliitto TSL opetussuunnitelma 2021

🔍 Etsi

Tiedot

Humanistinen ja kasvatus

[Leikkien ohjaaminen](#)

Taidolla työhön

Kulttuuri

Luonnontieteet

Luonto- ja ympäristö

Matkailu, ravitsemus ja talous

Palo, pelastus ja turvallisuus

Sosiaali, terveys ja liikunta

Tekniikka ja liikenne

Yhteiskunta, kansalais- ja järjestötoiminta

Leikkien ohjaaminen

Opintokokonaisuuden nimi

Leikkien ohjaaminen

Laajuus

1 op

Kuvaus

13-17 -vuotiaalle vertaisohjaajille suunnattu koulutus leikkien ohjaamisesta. Miksi leikitään? Kuinka valitaan sopiva leikki eri tilanteisiin? Kurssilla pääsee myös harjoittelemaan leikkien ohjaamista. Kurssi järjestetään yhteistyössä Nuorten Kotkien Keskusliiton kanssa.

Opetuksen tavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

Koulutuksen suorittaneen osallistujan osaa:

Koulutuksen osaamistavoitteet

- Tunnistaa eri leikkityypit (tutustumisleikki, energizer, luottamusleikki ym.).
- Ymmärtää leikkimisen tarkoituksen.
- Kykenee osana ryhmää ohjaamaan leikin muille ja leikkii myös itse erilaisia leikkejä.
- Osaa yhteistyössä toisten kanssa suunnitella leikkihetken.
- Tietää, mistä löytää eri tarkoituksiin sopivia leikkejä.

Työväen Sivistysliitto TSL opetussuunnitelma 2021

🔍 Etsi

Tiedot

Humanistinen ja kasvatus

Leikkien ohjaaminen

[Taidolla työhön](#)

Kulttuuri

Luonnontieteet

Luonto- ja ympäristö

Matkailu, ravitsemus ja talous

Palo, pelastus ja turvallisuus

Sosiaali, terveys ja liikunta

Tekniikka ja liikenne

Yhteiskunta, kansalais- ja järjestötoiminta

Taidolla työhön

Opintokokonaisuuden nimi

Laajuus

Taidolla työhön

4 op

Kuvaus

Taidolla työhön on neljän viikon mittainen, käytännönläheinen ja maksuton koulutus lomautetuille ja työttömille. Koulutuksessa kehitetään työssä ja työnhaussa tarvittavaa osaamista, kuten digitaitoja, vuorovaikutustaitoja, kirjoitustaitoja ja matemaattisia taitoja sekä työelämätaitoja. Tavoitteena on löytää oma motivaatio ja polku jatkuvan oppimisen tielle.

Opetuksen tavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

Koulutuksen suoritettuaan osallistuja osaa:

Kurssin osaamistavoitteet

- Kirjoittaa ja tallentaa työhakemuksen ja ansioluettelon.
- Luoda ja lähettää sähköpostilla pdf- dokumentteja.
- Etsiä avoimia koulutus- ja työpaikkoja.
- Kirjautua pihäpalveluun.

Jatkuva oppiminen - erilaiset tavat ja tarpeet arvioida ja kuvata osaamisen kehittymistä

- Työelämässä tapahtuvien muutosten myötä julkisuudessa puhutaan yhä enemmän elinikäisen oppimisen rinnalla jatkuvasta oppimisesta. Jatkuvan oppimisen uudistuksella vastataan läpi elämän jatkuvaan tarpeeseen kehittää ja uudistaa omaa osaamista.
- Osaaminen on paras turva työn, teknologian ja maailman muutoksissa.
- Tarvitsemme uudenlaista osaamista, yksilöllisiä koulutuspolkuja ja osaamisen päivittämistä.

Osaaminen turvaa tulevaisuuden, Jatkuvan oppimisen parlamentaarisen uudistuksen linjaukset –julkaisu (2020).

Jatkuva oppiminen - erilaiset tavat ja tarpeet arvioida ja kuvata osaamisen kehittymistä

- Vapaan sivistystyön kentällä hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen käytännöt vaihtelevat koulutuksen toteuttajittain ja koulutuksen eri toteutustavoissa.
- Osaamisen tunnistamisessa ja tunnustamisessa hyödynnetään digitaalisuutta ja sähköisiä järjestelmiä.
- Osa koulutustarjonnasta tullaan määrittelemään osaamisperusteisesti. Digitaalisten osaamismerkkien hyödyntämisen eteen on tehty tuloksellista kehitystyötä. VST ja järjestöt ovat esimerkiksi kehittäneet osaamismerkistöjen kriteereitä, jotta ne olisivat helpommin tunnustettavissa osana formaalia koulutusjärjestelmää.
- Paremmat mahdollisuudet todentaa hankittua osaamista ja sisällyttää se osaksi yksilöllisiä oppimispolkuja.
- Jatketaan virallisen koulujärjestelmän ulkopuolella hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen prosessien ja työkalujen kehittämistä. Jatkossa osaamista voidaan tunnistaa ja tunnustaa suhteessa osaamistavoitteisiin riippumatta siitä, miten ja missä ajassa osaamista on hankittu.
- Vapaan sivistystyön ytimessä on vapaus. Vapaassa sivistystyössä järjestettävä vapaatavoitteinen opiskelu tuo osallistujille osaamista, jonka tunnistamista ja tunnustamista tullaan jatkossa parantamaan.

Mitä?

Opiskelijat oppimis- ja arviointiprosessien keskiöön

- Kehittämistyössä on tärkeä samalla uudistaa osaamisperusteisuutta tukevia pedagogisia ratkaisuja ja oppimisympäristöjä.
- Toteuttamalla koulutusta osaamisperusteisesti siirrytään opetuskeskeisyydestä oppimiskeskeisyyteen sekä opetussisällöistä oppimistuloksiin ja osaamiseen.
- Osaamistavoitteet selkiyttävät, mitä opiskelijan odotetaan osaavan jonkin kurssin tai koulutuksen päätteeksi. Ne voivat myös ohjata opiskelijaa valitsemaan omaa osaamistaan parhaiten kehittävän koulutuksen tai oppimispolun. Osaamisperusteisissa koulutuksissa korostuvat opiskelijan oikeudet. Opiskelijalla on yhtä lailla oikeus saada opetusta monipuolisin tavoin kuin hankkia sitä itselleen soveltuvin tavoin ja menetelmin.
- Osaamisen arvioinnissa opiskelijoiden oikeudet voidaan varmistaa selkeällä ja avoimella arviointityöllä.

Mitä?

- Opas on tehty vapaan sivistystyön oppilaitosten toiminnan kehittämisen tueksi ja koulutusten kehittämiseksi osaamisperusteisiksi. Oppaassa kuvataan käytännönlähteisesti, miten osaamisperusteisia koulutuskuvauksia laaditaan, mitä tulee huomioida osaamisen arviointiin valmistautuessa ja mitä osaamisen arviointi on käytännössä. Osaamisperusteisuuden käytännön esimerkkejä ja kehittyviä käytänteitä löytyy oppaan lopusta. Opas soveltuu sekä arvioijan apuvälineeksi että käytettäväksi osaamisperusteisten koulutusten ja osaamisen arvioinnin suunnittelussa.
- Opas etenee osaamisperusteisen koulutuksen kuvaamisen ja osaamistavoitteiden laatimisen kautta nopeasti varsinaiseen arvioinnin toteutukseen siihen liittyvine valmistelutöineen.
- Loppuun on sijoitettu runsaasti arvioinnin kehittämistä tukevia käytännön esimerkkejä vapaan sivistystyön kentältä. Arvioinnin osalta asteikko hyväksytty/hylätty toimii lähtökohtana. Vapaatavoitteisissa koulutuksissa voidaan lisäksi käyttää numeerisia asteikkoja.

Miten?

- Osaamisperusteisille koulutuksille ominaista ovat koulutus- ja kurssikuvaukset, joissa on ilmaistu osaamistavoitteet, arviointikriteerit ja mahdollisesti myös miten opiskelija osoittaa osaamisensa.
- Osaamistavoitteissa on kuvattu selvästi ja konkreettisesti, mitä opiskelijoiden tulee osata koulutuksen jälkeen. Osaamistavoitteet antavat kestävä pohjan oppimistulosten kriteeriperustaiselle arvioinnille.
- Koulutuksen laajuus ei ole opetuksen määrän peruste, vaan se opetus ja ohjaus, jota opiskelija tarvitsee osaamisen hankkimisen tueksi. Keskeistä on aiemmin hankitun osaamisen arvostaminen strategisena valintana.

Milloin koulutus on osaamisperusteista?

Osaamisperusteinen koulutus

Miten?

Arviointiprosessi

Kuvaamalla osaamisperusteisen koulutuksen arviointiprosessia voidaan havainnollistaa arvioinnin vaiheita ja selkeyttää kunkin toimijan vastuita. Kuviossa on esitetty viisi keskeistä arvioinnin vaihetta.

Miten?

Save

Arvosanan antaminen

Ennen arvosanan antamista arvioija varmistaa, että hän on huomionnut arvioinnissa kaikki osaamistavoitteet.

Hyväksytty arviointi on mahdollista, jos osaaminen vastaa arviointikriteereitä.

Numeroarvioinnissa osaaminen arvioidaan numeerisen tason arviointikriteerillä.

Arvioija vastaa tekemästään perustelemalla opiskelijalle.

Arvosanan antamisen yhteydessä arvioidaan opiskelijan osaamisen tason.

Hylätty arvosana tarkoittaa, että koulutuksen tai kurssin arviointikriteerit eivät täyty.

Tämän lisäksi opiskelijan kaikkien osaamistavoitteiden mahdollisuudesta uusien osaamistavoitteiden hankkimista puuttuvaa osaamista.

Muistitaulu 12

Muistitaulut tekemisen tueksi

Osaamisen arviointi käytännössä

Arvioinnissa opiskelijan osaamista verrataan suhteessa osaamistavoitteisiin ja arviointikriteereihin.

Arvioija varmistaa arvioinnissa, että opiskelijan osaamisen osoittamisen tapa ja tuotos kattavat vaaditut osaamistavoitteet. Jos näin ei ole, hän voi tarvittaessa pyytää opiskelijaa täydentämään osaamisen osoittamista.

Arvioija voi myös haastatella opiskelijaa ja saada siten tarkentavia ja täydentäviä tietoja arvioinnin tueksi. Tämä toteutuu luontevasti arviointikeskustelun yhteydessä.

Ennen arvosanan antamista arvioija varmistaa, että opiskelijan osaaminen on osaamistavoitteiden ja arviointikriteerien mukaista ja riittävää.

Arvioija voi myös tarvittaessa tarkistaa, että osaamisen osoittamisen dokumentit ovat aitoja tai opiskelijan itsensä tekemiä ja tuottamia.

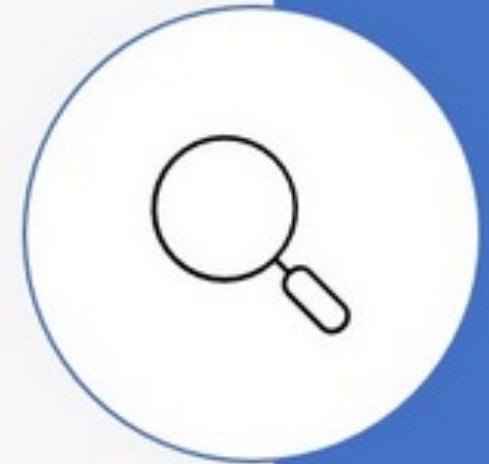
Muistitaulu 11

Arvioijana toimiminen arvioijan näkökulmasta kiteytettynä

Kuka?

Mieti, millä tasolla oma osaamisesi on. Arvioi, miten hyvin hallitset seuraavat asiat:

- Tunnistan omat vahvuuteni ja ammattitaitoni toimiessani osaamisen arvioijana.
- Arvioijana toimiessa tiedostan:
 - mitä olen arvioimassa
 - miten arvioin ja perustelen tekemäni arvioinnin
 - oman roolini arvioijana
 - mikä merkitys tekemälläni arvioinnilla
- Tiedän oman koulutukseni osaamistavoitteet ja arviointikriteerit sekä pystyn avaamaan ne opiskelijoille.
- Arvioijana toimiessa olen tietoinen niistä arvoista, joihin arviointityöni perustuu.
- Tiedostan, mitkä eettiset periaatteet ohjaavat tekemääni opiskelija-arviointia.

Osaamisperusteisuus yhteisenä kehittämisperiaatteena

Käytännön esimerkkejä

<https://eperusteet.opintopolku.fi/beta/#/fi/opas/7396550/tekstikappale/7514536>

ja merkkejä

**Mitä?
Miksi?
Miten?**

**Mitä vielä
haluaisit
tietää?**

Webinaarisarjan II-osa Ma 20.5.2024

12:30 Päivän agenda ja välitehtävien purku,
Jiri Vilppola & Sanna Brauer

12:45 Osaamistavoitteiden laadinta,
koulutuksen mitoitus ja arviointikriteerit,
Sanna Brauer

13:30 Osaamisen dokumentaatio,
osaamismerkkit ja ePortfoliot,
Pienryhmätyöskentelyä

14:00 Kahvitauko

14.15 Osaamismerkkit ja yhtenäinen arviointi
oppimisen tukena, Sanna Brauer

15:00 Yhteenveto ja koulutuksen päätös

Kiitos!

Sanna Brauer

sanna.brauer@tuni.fi

<https://www.linkedin.com/in/sannabrauer>

https://www.researchgate.net/profile/Sanna_Brauer